

JAARBERICHT 2016

Inhoud

I.	Nieuwe fase Stuurgroep Nationaal Landschap Groene Hart.....	1
II.	Agenderen, aanjagen, verbinden en monitoren.....	1
III.	Perspectief Groene Hart.....	3
IV.	Organisatie en Financiën.....	3

I. Nieuwe fase Stuurgroep Nationaal Landschap Groene Hart

In het verlengde van een groeiproces heeft de Stuurgroep de ambitie uitgesproken om vanaf 2016 primair te functioneren als een Platform Groene Hart dat bestaande groeperingen verbindt waar het gaat om opgaven en problemen met een Groene Hart dimensie.

De belangrijkste opgaven behelzen een langere termijn dan de gebruikelijke vier jaar van een coalitieperiode, in die zin opereert de Stuurgroep nadrukkelijk vanuit een ander tijdsperspectief. Veel opgaven zijn op zich niet specifiek voor het Groene Hart, of kunnen juist in specifieke delen van het Groene Hart (waarden, plassen) verschillen. Maar het plaatsen van deze opgaven én gewenste ontwikkelingen in het perspectief van het totale Groene Hart, dat is een meerwaarde. Het Groene Hart in de ring van steden, een metropoolregio van 7 miljoen inwoners, is uniek. Deze propositie van het Groene Hart midden in de Randstad is van onschatbare waarde voor de duurzame ontwikkeling van onze grootste economische motor.

En de betekenis van een vitaal Groene Hart, in zijn totaliteit, voor de leefbaarheid van de inwoners en voor de omliggende steden is groot. De unieke mengeling van cultureel erfgoed (inclusief polders, waarden, verveningen), oer-Hollands landschap en bruisend sociaal, cultureel en economisch leven leidt tot een grote plus, met uitstraling naar de omgeving. Dit ensemble vraagt om een Platform dat ook het gesprek kan aangaan met de grote steden en met het Rijk.

De Stuurgroep jaagt aan wat anderen heel goed kunnen oppakken ('van zich af organiseren'), en dat geldt zeker ook voor de eigen lijnorganisaties. Vanuit een strategische invalshoek ambieert de Stuurgroep een agenderende rol, het stimuleren van het gesprek in de regio maar zeker ook met de grote steden en met het Rijk.

Dit verbinden, aanjagen en agenderen kan op alle opgaven betrekking hebben, maar toch wil de Stuurgroep voor zichzelf focussen op een aantal opgaven. De vier onderwerpen/opgaven die de aandacht hebben van de Stuurgroep, omdat zij een grens ontkenkend karakter hebben, of een impact hebben die een lange termijn aanpak nodig maakt, zijn: bodemdaling, ruimtelijke kwaliteit, recreatie en toerisme, en bestuurlijke organisatie. Dit zijn dan ook de inhoudelijke onderwerpen waar de Stuurgroep zich in 2016 mee heeft bezig gehouden. Dit jaarbericht is geen uitputtend verslag van alle activiteiten van de Stuurgroep Nationaal Landschap Groene Hart en het Programmabureau Groene Hart. Het jaarbericht schetst een beeld van de rolinvulling van de Stuurgroep in 2016 die aansluit bij de beoogde (nieuwe) werkwijze van de Stuurgroep.

II. Agenderen, aanjagen, verbinden en monitoren

Agenderen

Bij verschillende partijen en op verschillende momenten vraagt de Stuurgroep aandacht voor de opgaven en ontwikkelingen op de aandachtsgebieden van de Stuurgroep. Hierbij wordt getracht in te spelen op actuele ontwikkelingen. Dit is onder andere gebeurd in de volgende gevallen:

- Het inbrengen van de belangrijkste opgaven voor de Stuurgroep in de Nationale Omgevingsagenda (voorloper Nationale Omgevingsvisie).
<http://stuurgroepgroenehart.nl/nieuwsbrieven/nieuwsbrief-juni-2016/@308192/inbren-g-nationale-omgevings-agenda/>
- Het sturen van een schriftelijke reactie op het plan voor een Groene Hart Bos aan de opstellers van het Actieplan Bos en Hout. Daarbij zijn de opstellers van het plan uitgenodigd om in de regio deel te nemen in het proces rond het Perspectief Groene Hart.
<http://stuurgroepgroenehart.nl/nieuwsbrieven/nieuwsbrief-december-2016/@315791/groene-hart-bos-bijdrage-klimaatdoelstelling/>
- Het indienen van een verzoek bij het College van Rijksadviseurs om te komen met een advies over de vraag welke plek het Groene Hart heeft binnen en ten opzichte van de Randstad.

Aanjagen

De Stuurgroep trekt zelf geen projecten meer. Uitzondering in 2016 was het Perspectief Groene Hart, waarin wel degelijk een trekkersrol bij de Stuurgroep lag. Verder heeft aanjagen plaatsgevonden door benutting van het overschot op de begroting uit 2015 waardoor het toch mogelijk is geweest een aantal ontwikkelingen een impuls te geven.

Voorbeelden zijn:

- De Stuurgroep heeft geld beschikbaar gesteld voor onderzoek om na te gaan of en waar de cope-verkaveling kan worden aangemerkt als werelderfgoed. Conclusie is dat de copes hoge waarden hebben en dat een aanvraag, zeker in samenwerking met andere landen, kansrijk kan zijn. Medio 2017 spreekt de Stuurgroep over de rol die zij hierbij wil pakken.
- Met een bijdrage van de Stuurgroep heeft de Stichting Groene Hart in 2016 tweemaal een Kwaliteitsatelier georganiseerd. Hiermee is kennis gedeeld en ontwikkeld over de ontwikkelingen in de landbouw (vrijkomende agrarische bebouwing) en over de N207-corridor en de gevolgen daarvan voor de landschappelijke kwaliteiten.

Verbinden

De Stuurgroep verbindt, door zowel inhoudelijk verbreding te zoeken van lopende initiatieven als door te bouwen aan het netwerk en breed partijen te betrekken. In 2016 heeft dit geleid tot de volgende resultaten:

- Het onderzoek naar vrijkomende agrarische bebouwing van de provincie Utrecht is verbreed naar Noord- en Zuid-Holland. Hiermee is het mogelijk de problematiek en oplossingsrichtingen vanuit een Groene Hart invalshoek te benaderen.
<http://stuurgroepgroenehart.nl/ruimte/onderzoek-leegstand-utrecht/>
- Het Groene Hart vormt een belangrijk onderdeel van de leefomgeving en het vestigingsklimaat van de Randstad. Desondanks is de verbinding tussen stad en land in fysieke, maar misschien nog wel meer in mentale, zin beperkt. Dit geldt overigens over en weer. In 2016 is het netwerk uitgebreid richting de grote steden en metropoolregio's. Bovendien is het onderwerp stad en land op verschillende plekken ingebracht, waaronder tijdens het Metropool Forum 2016.
<http://stuurgroepgroenehart.nl/nieuwsbrieven/nieuwsbrief-juni-2016/@308194/central-park-groene-hart/>

Monitoren

De Stuurgroep brengt tweejaarlijks de Groene Hart Monitor uit, waarin de staat van het Groene Hart wordt beschreven voor een breed aantal onderwerpen. In 2016 zijn de trends en ontwikkelingen weer in beeld gebracht. Dit vormde belangrijke input voor het Perspectief Groene Hart. In 2016 vond op initiatief van de Stuurgroep eveneens een evaluatie van de Kwaliteitsatlas van de Stichting Groene Hart plaats, om op basis daarvan te kunnen besluiten over een eventuele bijdrage in 2017. De uitkomsten uit de evaluatie waren tweeledig: enerzijds hebben de offline debatten over

actuele onderwerpen een duidelijke toegevoegde waarde voor de discussies in het Groene Hart, anderzijds wordt het online debat nauwelijks gevoerd. De Stuurgroep heeft daarom besloten alleen voor de offline debatten een nieuwe bijdrage te leveren en geen nieuwe bijdrage aan de online Kwaliteitsatlas te leveren.

III. Perspectief Groene Hart

Uit de Proeffabriek van november 2015 is gekomen dat er in het Groene Hart behoefte bestaat aan een gedeelde stip op de horizon. De Stuurgroep heeft daarom het initiatief genomen tot het opstellen van het Perspectief Groene Hart. Hierin is getracht om mét de regio samen te komen tot gedeelde ambities. Begin 2016 heeft de Stuurgroep opdracht gegeven tot het opstellen van een Startnotitie, waarna een participatietraject met overheden, ondernemers, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties is gestart. In werkplaatsen hebben partijen gezamenlijk gewerkt aan het Perspectief Groene Hart. De Stuurgroep pakte hierbij zowel een rol van aanjager (trekker van het proces, met de provincie Zuid-Holland als gedelegeerd opdrachtgever), verbinder (breed partijen uitnodigen en blijven betrekken) en agendasetter (aangeven voor welke onderwerpen zo'n toekomstperspectief echt nodig is).

IV. Organisatie en Financiën

Bij een andere rol van de Stuurgroep, past een andere invulling van het Programmabureau. Uitgangspunt is om zoveel mogelijk activiteiten in de lijn te beleggen. In die zin was 2016 een overgangsjaar, waarin de capaciteit van het programmabureau gedeeltelijk is teruggebracht terwijl samenwerking tussen de verschillende organisaties nog niet vanzelfsprekend verliep. Eind 2016 was hierin al een stevige slag gemaakt, waardoor per 2017 een verdere reductie van de ondersteuning van de Stuurgroep is bereikt. Hiermee is de omvang van het Programmabureau nog net voldoende om de Stuurgroep te ondersteunen, maar de organisatie is wel kwetsbaarder geworden.

De drie Provincies dragen gezamenlijk de kosten voor het Programmabureau in de verhouding 4 (Utrecht)- 4(Zuid-Holland)-2(Noord-Holland). De totale begroting voor 2016 bedroeg 637.000 euro. De werkzaamheden van het Programmabureau zijn binnen deze begroting uitgevoerd. In lijn met een kleiner Programmabureau bedraagt, is begroting voor 2017 vastgesteld op 300.000 euro.